

### Rast odvetvia ťahajú zatiaľ najmä verejné zákazky z vlaňajška

**Po** rokoch pustošivej krízy sa slovenské stavebníctvo znovu začína dvíhať. Zlepšuje sa nálada v odvetví, stúpa stavebná produkcia a medziročný rast tržieb stavebných firiem bol v marci dokonca najväčší spomedzi sektorov, ktoré sleduje Štatistický úrad SR.

„Všetky indície napovedajú, že stavebníctvo v roku 2015 konečne zaznamená celoročný rast, vôbec prvýkrát od roku 2008. Navyše, dôvera v odvetví je na najvyššej úrovni za posledných šesť rokov,“ poznamenáva k tomu makroekonóm VÚB banky Andrej Arady.

Optimizmus cítiť aj z Kvartálnej analýzy slovenského stavebníctva od spoločnosti CEEC Research. O výsledkoch analýzy a situácii v sektore sa diskutovalo na nedávnom Stretnutí lídrov slovenského stavebníctva v Bratislave. Zúčastnilo sa na ňom takmer 350 riaditeľov podnikov zo stavebníctva.

„Slovenskému stavebníctvu sa podarilo naštartovať rast po predchádzajúcej dlhej kríze. Ten je ale ťahaný zatiaľ prevažne verejnými zákazkami z minulého roku. Na udržateľný rast bude potrebné výraznejšie oživenie aj v prípade súkromných investorov,“ komentuje vývoj Jiří Vacek, riaditeľ analytickej firmy CEEC Research.

**Ivo Nittmann**

### Nálada v stavebníctve sa po marci zlepšila aj v apríli

Po marci sa nálada v stavebných firmách zlepšovala aj v ďalšom mesiaci. Indikátor dôvery v stavebníctve, ktorý hovorí, ako stavebné podniky vnímajú svoju situáciu a aké sú ich očakávania na najbližšie tri mesiace, vzrástol v apríli oproti predošlému mesiacu o 3 body.

[> s. 2](#)

### Tržby stavebných firiem sa v marci medziročne zvýšili o 21,1 perc.

Tržby v slovenskom stavebníctve stúpajú. V marci 2015 medziročne vzrástli štvrtý mesiac po sebe, keď sa oproti rovnakému obdobiu vlaňajška zvýšili o 21,1 percenta. Po sezónnom očistení boli marcové tržby stavebných firiem o 7,4 perc. vyššie ako vo februári.

[> s. 5](#)

### Normy v stavebníctve – máj 2015

Mesačník slovenského stavebníctva publikuje informácie o nových slovenských technických normách vydaných v sektore stavebníctva a výstavby.

[> s. 13](#)

## Konjunkturálne prieskumy

### Nálada v stavebníctve sa po marci zlepšila aj v apríli

**Po** marci sa nálada v stavebných firmách zlepšovala aj v ďalšom mesiaci. Indikátor dôvery v stavebníctve, ktorý hovorí, ako stavebné podniky vnímajú svoju situáciu a aké sú ich očakávania na najbližšie tri mesiace, vzrástol v apríli oproti predošlému mesiacu o 3 body na hodnotu -13 percentuálnych bodov (p.b.).

Oznámil to Štatistický úrad SR, ktorý dodal, že dôvodom zlepšenia boli priaznivejšie hodnotenia očakávanej zamestnanosti aj úrovne objednávok. Aprílový výsledok prevyšoval dlhodobý priemer o 15 bodov.

Nálada v stavebníctve sa zlepšovala od júla 2014. V januári tohto roku si pohoršila v porovnaní s decembrom o 1 bod, vo februári

klesla oproti úvodu roku o 2 body. Na najnižšiu hodnotu od júna 2000 nálada v sektore spadla v novembri 2012. Vývoj indikátora dôvery v stavebníctve sleduje štatistický úrad od roku 1997, na historicky najnižšej úrovni bol v druhej polovici roku 1999.

### Hodnotenie celkovej úrovne objednávok sa zlepšilo

Indikátor trendu stavebnej aktivity za posledné tri mesiace sa v apríli oproti stavu v predošlom mesiaci znížil o 3 body na hodnotu 30 p.b. Zníženie stavebnej aktivity zaznamenalo 11 percent respondentov, jej zvýšenie uviedlo 27 perc. a 62 perc. podnikov ju posudzovalo ako nezmenenú.

Hodnotenie súčasnej celkovej úrovne objednávok sa v apríli oproti marcu zlepšilo o 2

body na -20 p.b. Za dostatočnú ju označilo 67 perc. stavebných spoločností, za nedostatočnú 29 perc. a pre 4 perc. odpovedajúcich bola terajšia úroveň objednávok viac ako dostatočná.

### Čo podnikom prekáža

Medzi najvýraznejšie faktory obmedzujúce rast stavebnej produkcie zaradilo 61 perc. oslovených nedostatočný dopyt po nej, 42 perc. finančné obmedzenia, 28 perc. poveternostné podmienky, 4 perc. nedostatok zamestnancov a 2 perc. nedostatok materiálu alebo mechanizmov. Štatistický úrad zároveň spresnil, že vzhľadom na zmenu metodiky výpočtu percentuálneho zastúpenia jednotlivých faktorov súčet presahuje 100 perc.

Respondenti ďalej uvádzali platobnú ne-disciplinovanosť odberateľov (s neustále sa zhoršujúcim trendom), nesplácanie faktúr a z toho prameniaca druhotná platobná neschopnosť, veľkú konkurenciu, nízke ceny prác, reštrukturalizácie a problémy s dôveryhodnosťou verejných obstarávaní. Bariéry rastu v apríli nepociťovalo 13 perc. firiem (v marci 8 perc.).

### Jedna z piatich firiem uvažuje prijímať ľudí

Očakávania stavebných podnikov pri odhadoch vývoja zamestnanosti sa medzimesačne zlepšili. Konjunkturálne saldo očakávaného počtu zamestnancov – rozdiel medzi pozitívnymi a negatívnymi hodnoteniami subjektov vyjadrenými v percentách, sa zvýšilo o 4 body na hodnotu -6 p.b. V nasledujúcich troch mesiacoch zvyšovanie stavu zamestnanosti predpokladá 21 perc. oslovených, o stabilizovanom vývoji uvažuje 69 perc. a so znižovaním ráta 10 perc. firiem.

Konjunkturálne saldo očakávaných cien stavebnej produkcie v nasledujúcich troch mesiacoch sa v porovnaní s marcovým hodnotením znížilo o 2 body na hodnotu 20 p.b. Zníženie cenovej hladiny svojej produkcie plánuje 4 perc. odpovedajúcich, so zmenami cien neuvažuje 68 perc. a ich zvýšenie predpokladá 28 perc. respondentov.

### Hodnotenie očakávanej stavebnej aktivity mierne ochablo

Hodnotenia ekonomickej situácie podnikov vyjadrené konjunkturálnym saldóm (37 p.b.) sa v apríli oproti predchádzajúcemu mesiacu nezmenili a zostali na rovnakej úrovni.

### Nálada v stavebníctve a jej komponenty

Rok 2015: saldá mesačných otázok<sup>1</sup>  
a zložený indikátor dôvery v stavebníctve<sup>2</sup>

ukazovateľ	jan.	febr.	marec	apríl
Indikátor dôvery v stavebníctve	-17,5	-19,0	-16,0	-13,0
Zložky indikátora:				
- súčasná úroveň objednávok	-31	-32	-22	-20
- očakávaný počet zamestnancov	-4	-6	-10	-6
Ostatné otázky				
trend stavebnej aktivity	25	22	33	30
limitujúce faktory <sup>3</sup> :				
- žiadne	8	6	8	13
- nedostatočný dopyt	64	63	63	61
- nevyhovujúce poveternostné podmienky	44	54	38	28
- nedostatok zamestnancov	3	3	3	5
- nedostatok materiálu a / alebo mechanizmov	1	1	2	3
- finančné obmedzenia	43	40	41	42
- iné faktory	3	4	4	4
Očakávané ceny stavebnej produkcie	22	20	22	20
Zabezpečenie činnosti v mesiacoch	12	12	12	12
Ekonomická situácia	15	17	37	37
Očakávaná stavebná aktivita	27	22	29	26

<sup>1</sup> Saldo: rozdiel medzi pozitívnymi a negatívnymi hodnoteniami respondentov vyjadrenými v percentách (sezónne očistené)

<sup>2</sup> Indikátor dôvery je aritmetický priemer sald dopytu a očakávanej zamestnanosti

<sup>3</sup> Nie sú sezónne očistené  
Zdroj: Štatistický úrad SR

[> Pokračovanie na s. 3](#)

Dokončenie zo s. 2

So zlepšením ekonomickej situácie firmy počítalo 43 perc. oslovených, zmeny vo vývoji nepredpokladalo 48 perc. a zhoršenie stavu očakávalo 9 perc. subjektov.

Pri hodnotení očakávanej stavebnej aktivity v nasledujúcich troch mesiacoch konjunkturálne saldo kleslo oproti marcu o 3 body na hodnotu 26 p.b. Nižšiu stavebnú aktivitu odhaduje 5 perc. respondentov, stabilizáciu na súčasnej hladine očakáva 41 perc. a jej zvýšenie predpokladá 54 perc. spoločností.

### Najviac práce v Bratislavskom kraji

Na základe objednávok mali firmy zabezpečenú prácu v priemere na 12 mesiacov. Najvyššiu zásobu práce podľa veľkostných kategórií mali organizácie s 500 a viac zamestnancami (17,6 mesiaca), z hľadiska výrobného zamerania spoločnosti realizujúce inžinierske stavby (16,5 mes.). Z územného hľadiska mali najviac zmluvne potvrdených objednávok respondenti so sídlom v Bratislavskom (15,5 mes.), Banskobystrickom (14,4 mes.) a Nitrianskom (12 mes.) kraji, najmenej v Prešovskom kraji (4,3 mes.).

Konjunkturálny prieskum, zameraný na zhodnotenie aktuálnej situácie v ekonomickej

ke stavebných firiem a na očakávaný vývoj vybraných ukazovateľov na najbližšie trojmesačné obdobie, vykonáva štatistický úrad každý mesiac. V apríli 2015 sa na ňom zúčastnilo 384 subjektov, ktoré reprezentujú celé odvetvie stavebníctva.

Na objektívnejšie posúdenie vývoja sú získané odpovede spracované ako vážený aritmetický priemer. Ako váhy sú použité hodnoty stavebnej produkcie a pri hodnotení ukazovateľov z oblasti zamestnanosti počet zamestnancov respondentov. Vývoj je vyjadrený pomocou salda, ktoré predstavuje rozdiel pozitívnych a negatívnych hodnotení v percentách.

### Nálada v slovenskej ekonomike sa v apríli zlepšila

Nálada v ekonomike sa v apríli zlepšila. Indikátor ekonomického sentimentu vzrástol o 0,4 bodu na 101,6 bodu. S výnimkou služieb vo všetkých sektoroch sa dôvera oproti marcu zvýšila. V apríli indikátor prevyšoval hodnotu rovnakého obdobia minulého roku o 5,3 bodu a za úrovňou dlhodobého priemeru zaostával o 2,7 bodu.

Indikátor dôvery v priemysle sa v apríli oproti marcu zvýšil o 5,7 bodu na 6 bodov, čím sa vrátil na februárovú hodnotu a

prekročil o 4 body úroveň dlhodobého priemeru. Vývoj indikátora ovplyvnili rast objednávok a očakávané zvýšenie produkcie na najbližšie tri mesiace.

Indikátor dôvery v obchode s hodnotou 14,7 bodu vzrástol v apríli v porovnaní s marcom o 1,4 percentuálneho bodu, a to najmä vplyvom pozitívneho hodnotenia súčasných podnikateľských aktivít. Indikátor dôvery v službách v apríli zostal na úrovni marcového prieskumu s hodnotou 7,7 percentuálneho bodu. Vývoj indikátora bol ovplyvnený pozitívnym hodnotením podnikateľskej situácie, pričom súčasný aj očakávaný dopyt respondenti hodnotili negatívne.

V apríli sa spotrebiteľská atmosféra na Slovensku zlepšila. V porovnaní s marcom 2015 indikátor spotrebiteľskej dôvery vzrástol o 1,3 bodu na -7,3 bodu. To je podľa štatistického úradu najvyššia hodnota od júla 2008. Aktuálne boli názory na očakávanú hospodársku situáciu na Slovensku, čiastočne i na odhadovaný vývoj nezamestnanosti a predpokladanú finančnú situáciu v domácnosti priaznivejšie a perspektívy úspor nepriaznivejšie ako v predošlom mesiaci.

(sn)

□

## Úroveň objednávok (podľa hodnotenia stavebných firiem v apríli 2015<sup>1</sup>)

	2014										2015		
	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mar.	apríl
<b>Stavebníctvo celkovo</b> (sezónne očistené)	-61	-52	-62	-60	-52	-39	-34	-31	-30	-31	-32	-22	-20
<b>Podniky podľa klasifikácie stavieb</b>													
> výstavba budov	-77	-35	-72	-73	-72	-26	-25	-24	-24	-25	-25	-24	-26
- výstavba obytných budov	-76	-94	-87	-83	-83	-73	-70	-66	-34	-84	-74	-85	-96
- výstavba neobytných budov	-76	-28	-70	-72	-70	-19	-18	-17	-22	-17	-18	-16	-18
> inžinierske stavby	-61	-57	-57	-55	-42	-44	-35	-32	-32	-30	-35	-20	-41
> špecializované stavebné práce	-55	-59	-49	-37	-34	-41	-41	-38	-43	-58	-51	-46	-25
<b>Podniky podľa veľkostnej štruktúry</b>													
> od 0 do 19 zamestnancov	-73	-70	-43	-43	-42	-42	-46	-41	-40	-43	-42	-41	-43
> od 20 do 99 zamestnancov	-66	-65	-64	-55	-53	-58	-57	-55	-56	-63	-64	-59	-57
> od 100 do 199 zamestnancov	-67	-70	-59	-63	-51	-53	-45	-43	-61	-57	-57	-56	-45
> od 200 do 499 zamestnancov	-42	-35	-29	-26	-12	-22	-22	-19	-15	-5	-20	14	9
> 500 a viac zamestnancov	-71	-38	-79	-79	-62	-27	-15	-15	-15	-15	-15	-7	-7

<sup>1</sup> Výsledné hodnoty vyjadrujú rozdiel medzi pozitívnymi a negatívnymi hodnoteniami respondentov vyjadrenými v percentách

Zdroj: Štatistický úrad SR

# Stavebná produkcia

## Stavebná produkcia opäť vzrástla, v marci sa zvýšila o 9 perc.

Slovenská stavebná produkcia sa v marci tohto roku tretí mesiac po sebe medziročne zvýšila, a to o 9 percent na 311,7 milióna eur. Po zohľadnení sezónnych vplyvov bola o 1,7 perc. vyššia ako vo februári, oznámil Štatistický úrad SR. Výkony stavebníctva v prvom štvrtroku dosiahli objem 776,7 mil. eur a oproti rovnakému obdobiu vlaňajška vzrástli o 4,7 perc.

Produkcia realizovaná stavebnými firmami v tuzemsku v marci stúpila o 8,9 perc. na 292,6 mil. eur. Jej podiel na celkovej stavebnej produkcii zostal na úrovni vlaňajšieho marca – 93,9 perc. Vývoj tuzemskej výroby ovplyvnil rast stavebných prác na novej vý-

stavbe, vrátane modernizácií a rekonštrukcií, o 11,7 perc. na 215,3 mil. eur a na opravách a údržbe o 2,4 perc. na 74,8 mil. eur.

„Všetky indície napovedajú, že stavebníctvo v roku 2015 konečne zaznamená celoročný rast, vôbec prvýkrát od roku 2008,“ uviedol makroekonóm VÚB Andrej Arady. „Dôvera v tomto sektore je navyše na najvyššej úrovni za posledných šesť rokov,“ dodal.

V štruktúre tuzemskej produkcie nová výstavba, vrátane modernizácií a rekonštrukcií, tvorila 73,6 perc. a jej podiel sa medziročne zvýšil o 1,9 percentuálneho bodu (p.b.). Podiel prác na opravách a údržbe klesol na 25,6 perc. „Z hľadiska výrobného zamerania vzrástol objem prác na inžinierskych stavbách o 93,3 perc., na budovách klesol o 12,7 perc. V rámci tuzemska tvorili práce na bu-

dovách 63,7 perc. a inžinierske stavby 36,3 perc.,“ pokračoval štatistický úrad. Výkony realizované stavebnými firmami v zahraničí v marci medziročne vzrástli o 9,2 perc. na 19,1 mil. eur a ich podiel na celkovom objeme stavebnej výroby tvoril 6,1 perc.

Stavebná produkcia realizovaná v tuzemsku v prvom kvartáli vzrástla o 5 perc. na 732,5 mil. eur. Objem prác na novej výstavbe, vrátane modernizácií a rekonštrukcií, sa zvýšil o 5,5 perc. na 521,9 mil. eur. Stavebné práce na opravách a údržbe boli vyššie o 4,2 perc. a dosiahli 202,4 mil. eur. V štruktúre tuzemskej produkcie sa zvýšil podiel novej výstavby, modernizácií a rekonštrukcií o 0,4 p.b. na 71,2 perc. a podiel prác na opravách a údržbe sa znížil na 27,6 perc. Výroba v zahraničí klesla o 0,4 perc. na 44,3 mil. eur a na celkovej stavebnej produkcii mala podiel 5,7 perc.

V roku 2014 stavebná produkcia dosiahla objem 4,489 miliardy eur a medziročne sa znížila o 4,2 perc. Výroba v tuzemsku klesla o 3,9 perc. na 4,262 mld. eur. Objem prác na novej výstavbe, vrátane modernizácií a rekonštrukcií, sa znížil o 5,9 perc. na 3,001 mld. eur. Stavebné práce na opravách a údržbe boli vyššie o 0,7 perc. a dosiahli takmer 1,2 mld. eur. V štruktúre tuzemskej produkcie klesol podiel novej výstavby, vrátane modernizácií a rekonštrukcií, o 1,6 p.b. na 70,4 perc. a podiel prác na opravách a údržbe sa zvýšil o 1,4 p.b. na 28,2 perc. Stavebná produkcia v zahraničí klesla o 8,4 perc. na 227,5 mil. eur a jej podiel na celkovej výrobe dosiahol 5,1 perc.

### Stavebná produkcia v SR vykonaná vlastnými zamestnancami<sup>1</sup>

index (v %), priemerný mesiac roku 2010 = 100

rok	jan.	febr.	mar.	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
2013	43,9	50,9	59,3	72,9	79,2	87,7	91,7	95,1	98,6	97,6	103,5	97,6
2014	45,4	49,0	59,3	68,5	80,8	83,4	86,5	91,2	93,3	93,4	96,9	89,1
2015	45,5	50,7	64,6									

<sup>1</sup> v stálych cenách, priemer roku 2010 = 100

Zdroj: Štatistický úrad SR

### Stavebná produkcia<sup>1</sup> podľa smerov výstavby – budovy

index (v %), priemerný mesiac roku 2010 = 100<sup>2</sup>

rok	jan.	febr.	mar.	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
2013	53,3	55,8	62,7	74,3	80,7	85,2	89,1	92,4	94,2	90,8	97,5	99,4
2014	49,4	53,7	64,6	71,4	77,3	82,7	85,5	86,7	91,1	86,7	89,4	87,1
2015	47,4	51,9	56,4									

### podľa smerov výstavby – inžinierske stavby

index (v %), priemerný mesiac roku 2010 = 100<sup>2</sup>

rok	jan.	febr.	mar.	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
2013	17,4	35,0	44,5	52,7	71,0	81,5	91,7	98,2	97,9	106,2	110,0	89,0
2014	31,5	31,2	39,5	53,8	80,5	77,8	79,2	96,8	92,9	103,0	108,0	89,4
2015	37,7	41,8	76,3									

<sup>1</sup> stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami

<sup>2</sup> v stálych cenách, priemer roku 2010 = 100

Zdroj: Štatistický úrad SR

### Dynamika priemyslu SR sa výrazne zrýchliła

Dynamika slovenského priemyslu sa výrazne zrýchliła. Priemyselná produkcia v marci 2015 po očistení o vplyv počtu pracovných dní v medziročnom porovnaní stúpila až o 10,4 perc., oproti 3,2-percentnému rastu z februára. Marcový vývoj ovplyvnil predovšetkým 10,9-perc. vzostup produkcie v samotnej priemyselnej výrobe, uviedol ďalej štatistický úrad. Výroba na medziročnej báze neklesla v žiadnom zo sledovaných odvetví priemyslu. V priemere za prvý kvartál tohto roku produkcia v slovenskom priemysle medziročne vzrástla o 5,3 perc.

## Tržby, zamestnanci, mzdy

### Tržby v stavebníctve sa v marci medziročne zvýšili o 21,1 perc.

Tržby v slovenskom stavebníctve stúpajú. V marci 2015 medziročne vzrástli štvrtý mesiac po sebe, keď sa oproti rovnakému obdobiu vlaňajška zvýšili o 21,1 percenta, oznámil Štatistický úrad SR. Po sezónnom očistení boli marcové tržby stavebných firiem o 7,4 perc. vyššie ako vo februári. Bol to najvyšší medzimesačný prírastok spomedzi všetkých sektorov v ekonomike SR, ktoré sleduje štatistický úrad.

Po šiestich mesiacoch minuloročného nepretržitého klesania a miernom vzostupe v

decembri (o 0,2 perc.) sa tržby v stavebníctve medziročne zvýšili aj v januári (o 1,4 perc.) a vo februári (o 5,3 perc.). Za prvé tri mesiace tohto roku tržby stavebných subjektov vzrástli priemerne o 10,2 perc.

Za rok 2014 tržby v stavebníctve klesli medziročne o 2,5 perc. Pred vyše rokom, v decembri 2013, sa tržby v sektore zvýšili prvýkrát po 23 mesiacoch sústavného padania. Medziročne vtedy poskočili o 6,3 perc.

Tržby za architektonické a inžinierske činnosti (v stálych cenách z decembra 2010) v marci t.r. medziročne klesli o 13,4 perc. (vo februári sa znížili o 10,4 perc.). Vlni zaostali za predošlým rokom o 6,3 perc. Tržby za činnosti v oblasti nehnuteľností sa v marci

zvýšili medziročne o 14,1 perc. (vo februári stúpili o 8,4 perc.). Celoročne sa vlni zvýšili o 4 perc. Tržby slovenského priemyslu v marci medziročne vzrástli o 12,2 perc. (vo februári stúpili o 8,3 perc.). Za rok 2014 sa zvýšili o 1,9 perc.

Zamestnanosť v stavebníctve neprestáva padať. V marci 2015 sa počet zamestnaných osôb v odvetví znížil medziročne o 1,3 perc., pokračoval štatistický úrad. V priemere za celý vlaňajšok zamestnanosť v stavebníctve za rokom 2013 zaostala o 1,1 perc. Za rok 2013 klesla zamestnanosť v odvetví medziročne o 4 perc., čo bolo vtedy najviac zo sektorov, ktoré sleduje štatistický úrad.

Zamestnanosť v stavebníctve sa znižuje od septembra 2009. Dlhodobý trend jej medziročného poklesu sa síce zastavil vo februári 2014, keď počet zamestnaných osôb v odvetví stúpol medziročne o 0,5 perc., už v marci však úbytok pokračoval. Za zamestnané osoby štatistický úrad považuje zamestnancov a podnikateľov (bez vypomáhajúcich osôb v domácnosti).

[> Pokračovanie na s. 6](#)

### Vývoj indexov v stavebníctve

#### Tržby za vlastné výkony a tovar, stavebná produkcia a ceny stavebných prác, materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve

index (v %), rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100<sup>1</sup>

Ukazovateľ	2014									2015		
	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mar.
Tržby za vlastné výkony a tovar <sup>2</sup>	101,0	101,1	94,9	94,2	95,0	98,4	95,7	95,5	100,2	101,4	105,3	121,1
Stavebná produkcia <sup>2 3</sup>	93,9	101,9	95,1	94,2	95,9	94,6	95,8	93,8	91,3	100,3	103,6	109,0
Ceny stavebných prác	101,7	101,3	100,9	101,2	101,5	101,3	101,4	101,4	101,3	101,4	101,2	101,3
Ceny materiálov a výrobkov	96,7	96,9	96,2	96,7	97,2	97,4	97,6	98,5	98,0	98,8	98,6	99,3

<sup>1</sup> V stálych cenách, priemer roku 2010 = 100

<sup>2</sup> Bez stavebných závodov nestavebných podnikov

<sup>3</sup> Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR

### Produktivita práce

#### na zamestnanú osobu<sup>1</sup>, nominálna a reálna mzda

index (v %), rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100

Ukazovateľ	2014									2015		
	apríl	máj	jún	júl	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mar.
Produktivita práce <sup>2</sup> na zamestnanú osobu	94,0	103,1	96,9	96,4	97,6	95,7	96,8	95,1	93,3	102,3	105,8	110,3
Nominálna mesačná mzda	98,4	99,8	100,7	97,5	97,8	98,2	96,5	102,2	102,2	99,7	102,7	103,7
Reálna mzda	98,6	99,8	100,8	97,6	98,0	98,3	96,5	102,2	102,3	100,1	103,2	104,0

<sup>1</sup> Zo stavebnej produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami, bez stavebných závodov nestavebných podnikov

<sup>2</sup> V stálych cenách, priemer roku 2010 = 100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Dokončenie zo s. 5

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v stavebníctve za marec vzrástla medziročne o 3,7 perc., keď dosiahla 593 eur (vo februári stúpila o 2,7 perc. pri mzde 562 eur). V priemere za prvé tri mesiace roku sa mzda zvýšila o 1,9 perc. na 577 eur. Vlni sa mzda v odvetví znížila medziročne o 1 perc. na 601 eur.

Priemerná reálna mesačná mzda v stavebníctve vzrástla v marci medziročne o 4 perc., v priemere za prvé tri mesiace roku sa zvýši-

la o 2,3 perc. Za rok 2014 sa v medziročnom porovnaní znížila o 0,9 perc.

Tržby za vlastné výkony a tovar zahŕňajú hodnotu tržieb z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovaných v sledovanom období a určených pre tuzemských a zahraničných odberateľov, spresňuje štatistický úrad. Uvádzajú sa bez DPH a bez spotrebnej dane. Údaje za stavebníctvo sa zisťujú mesačne vyčerpávajúco za stavebné podniky zapísané v obchodnom registri s počtom zamestnancov 20 a viac. Za firmy do 19 zamestnancov vrátane sa robí výberové

zisťovanie a nadväzujúci dopočet údajov na celý súbor. Údaje za živnostníkov sa odhadujú. Na prepočet do stálych cien sa používajú priemerné ceny roku 2010. Mesačné údaje za posledný štvrťrok sú predbežné a spresňujú sa na základe dodatočne nahlásených opráv mesačných výkazov a spresňovania cenových deflátorov. Index reálnej mzdy je vypočítaný ako podiel indexu nominálnej mzdy a spotrebiteľských cien.

(sn)

□

## Retrospektíva uplynulých dní

### Ceny v marci 2015

30. 4. 2015

Ceny stavebných prác v marci 2015 oproti februáru vzrástli o 0,2 percenta, oznámil Štatistický úrad SR. V porovnaní s marcom 2014 sa medziročne zvýšili o 1,3 perc., v priemere od začiatku roku 2015 stúpili medziročne o 1,3 perc.

Ceny materiálov spotrebovávaných v stavebníctve v marci oproti februáru vzrástli o 0,5 perc. V porovnaní s marcom 2014 sa medziročne znížili o 0,7 perc., v priemere od začiatku roku klesli medziročne o 1,1 perc.

Ceny priemyselných výrobcov pre tuzemsko v marci oproti februáru vzrástli o 0,7 perc. V porovnaní s marcom 2014 klesli o 3,3 perc., v priemere od začiatku roku sa oproti rovnakému obdobiu vlnajška znížili o 3,9 perc.

### SR získala z Európskej únie dosiaľ o 7 mld. eur viac, ako jej zaplatila

4. 5. 2015

Slovensko od svojho vstupu do Európskej únie v roku 2004 do konca roku 2014 prijalo o 7,231 miliardy eur viac peňazí, ako jej zaplatilo. Za uplynulých 11 rokov získalo z rozpočtu EÚ celkovo 14,128 mld. eur a zároveň doň odviedlo 6,897 mld. eur. Príjmy SR

z európskych zdrojov za toto obdobie sú tak o 104,85 percenta, teda dvojnásobne vyššie ako platby. Pozitívna čistá finančná bilancia krajiny voči EÚ predstavuje 51,2 perc. z príjmov. Vyplýva to z údajov v návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2014.

Členstvo Slovenska v EÚ od 1. mája 2004 má podľa Európskej komisie aj ekonomický prínos. Európske peniaze tvoria takmer 80 perc. verejných investícií na Slovensku. „K zlepšeniu života na Slovensku určite prispeli aj európske financie. Tie k nám prúdajú už dlhé roky a pomáhajú zlepšovať každodenný život ľudí,“ uviedol vedúci Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku Dušan Chrenek. Pripomenul, že z európskych fondov politiky súdržnosti v rokoch 2004-2013 bolo pre SR vyčlenených 12,86 mld. eur a krajina môže v programovom období 2014-2020 získať zo zdrojov EÚ dovedna vyše 20 mld. eur.

Z eurofondov sa od roku 2004 v SR postavilo vyše 107 kilometrov diaľnic a rýchlostných ciest, zmodernizovaných bolo 1 430 km ciest prvej, druhej a tretej triedy a 105 km železníc. Z peňazí EÚ môže Slovensko získať 61 nových vlakov, Bratislava 120 nízkopodlažných trolejbusov a 45 električiek, Košice 33 električiek a pre prímestskú dopravu je určených 15 vlakov. V 938 obciach a mestách boli z eurofondov obnovené verejné priestranstvá a v 300 sídlach verejné osvetlenie. Podporu EÚ získalo 26 priemyselných parkov, 788 malých a stredných podnikov, 570 zariadení cestovného ruchu.

EÚ poskytla peniaze aj na výstavbu a obnovu 1 800 km kanalizácií a rekonštrukciu 43 čistiarní odpadových vôd, na 108 projektov na zníženie znečistenia ovzdušia, ako aj na 98 protipovodňových opatrení za takmer 150 mil. eur. Zmodernizovalo sa 1 050 škôl, 88 nemocníc a polikliník, ako aj 208 zariadení sociálnej starostlivosti. Eurofondy tiež podporili vznik 132-tisíc nových pracovných miest.

### Na industriálnom trhu SR sú optimistické vyhladky

6. 5. 2015

Rozširovanie skladových priestorov na trhu s industriálnymi nehnuteľnosťami SR sa v prvom kvartáli 2015 vyznačovalo najmä optimistickými vyhladkami. Z údajov realitno-poradenskej spoločnosti CBRE Slovensko vyplýva, že sa vďaka tomu očakáva príchod nového developera na trh a silnejúca pozícia špekulatívnej výstavby. Hoci bolo rozširovanie skladových priestorov za uplynulé mesiace najvýznamnejšie v širšom okolí Bratislavy, vyhladky na najbližšie obdobie vravia o väčšom podiele novej výstavby mimo tohto územia.

Industriálny trh sa neustále vyvíja a dnes zahŕňa 1,5 milióna m<sup>2</sup> skladových a logistických priestorov. V širšom okolí Bratislavy (do 40 km od centra mesta) je sústredená väčšina priestorov (až 74 perc.), a to najmä z dôvodu lepšej infraštruktúry a prítomnosti veľkých automobilových hráčov.

V širšom okolí Bratislavy sa neobsadenosť skladových priestorov drží na úrovni 5,1 perc., v ostatnej časti Slovenska dosahuje úroveň 7,7 perc.

> Pokračovanie na s. 7

Priemerná kvartálna miera neobsadenosti na slovenskom trhu tak predstavuje 5,77 perc., čo znamená pokles až o 172 bazických bodov oproti predchádzajúcemu kvartálu. V prvom štvrtroku 2015 nebol zaznamenaný výrazný počet nových skladových priestorov, ale vďaka optimizmu developerov sa v nasledujúcich obdobiach očakáva čoraz viac špekulatívnej výstavby.

Skladové a logistické priestory sa rozšírili o dva dokončené projekty. Dovedna ide o 14-tisíc m<sup>2</sup> nových prenajímateľných plôch. „Najvýznamnejším míľnikom je dokončenie ďalšej priemyselnej haly v Senci, realizovanej spoločnosťou Goodman, s plochou 10-tis. m<sup>2</sup>. Goodman predprenajal 40 perc. skladových priestorov medzinárodnej logistickej firme Agility Logistics a zvyšná časť výmery je tesne pred podpisom zmluvy,“ uviedol Tomáš Ostatník z oddelenia industriálnych nehnuteľností CBRE Slovensko.

Ďalším projektom je uzavretie novej fázy výstavby priemyselného parku vo Vrábľoch. Tento priestor s výmerou 4-tis. m<sup>2</sup> má prenajatý spoločnosťou Pall Corporation. Vo výstavbe je momentálne 62 800 m<sup>2</sup> skladov, z ktorých až 76 perc. leží mimo širšieho okolia Bratislavy.

Najaktuálnejší projekt vzniká v Žiline pod dohľadom spoločnosti P3 Logistic Parks. Ide o 2 800 m<sup>2</sup> nového centra kuriérskej firmy DHL. Do konca roku sa očakáva aj dokončenie haly s rozlohou 16-tis. m<sup>2</sup> developerom Immorent v Košiciach. Tá je určená pre Howe, výrobcu kožených komponentov pre automobilový priemysel.

(kharisma/mr)

## Na bratislavskom trhu s kancelárskymi priestormi pokračuje zvýšená nájomná aktivita

6. 5. 2015

Celková ponuka moderných kancelárskych priestorov v Bratislave sa v prvom kvartáli 2015 oproti poslednému štvrtroku 2014 nezmenila a zostala na úrovni 1,54 milióna m<sup>2</sup>. Podobne ako na konci vlaňajška až 60 percent z tejto ponuky tvorili administratívne priestory v štandarde A, viac ako 40 perc. kancelárie v štandarde B.

Väčšina administratívnych priestorov v štandarde A je vo vnútornej časti Bratislavy. Nemenné zostalo aj rozloženie kancelárií v jednotlivých častiach Bratislavy – v centre je sústredených 31 perc., vnútorná časť mes-

ta ponúka 43 perc. a v okrajových častiach hlavného mesta leží 26 perc. priestorov. Vyplýva to z údajov realitno-poradenskej spoločnosti CBRE Slovensko.

V prvom kvartáli síce v Bratislave nepribudli žiadne nové budovy do celkovej ponuky moderných kancelárskych priestorov, no vo výstavbe je niekoľko dôležitých objektov, ktoré naznačujú pozitívne vyhliadky developerov na najbližšie obdobie. Tento rok sa očakáva dokončenie prvej budovy v rámci prvej fázy projektu Twin City s výmerou 16 600 m<sup>2</sup>. V rozličných fázach výstavby je v hlavnom meste SR momentálne 162 200 m<sup>2</sup> kancelárskych priestorov s očakávaným dokončením v horizonte do troch rokov. Z týchto kancelárií je predprenajatých až 34 perc.

Podiel „zelených“ budov sa za prvý kvartál 2015 nezmenil a zostal na úrovni približne 15 perc. z celkovej ponuky moderných kancelárií. Dnes je teda stále 20 kancelárskych budov s certifikátom LEED alebo BREEAM.

Celková nájomná aktivita oproti štvrtému kvartálu 2014 klesla o 28 perc. na 33 555 m<sup>2</sup>, no v porovnaní s rovnakým obdobím vlaňajška ide o nárast o 20 perc. Zo všetkých transakcií za prvý kvartál 2015 tvorili až 56 perc. nové prenájmy. Expanzie už existujúcich nájomcov mali 13-percentný podiel a zvyšných 31 perc. pokryli prerokovania súčasných nájomných zmlúv.

„Trhu v prvom kvartáli 2015 dominovali transakcie zo sféry informačných technológií, ktoré tvorili 38 perc. V sektore financií, bankovníctva a poisťovní sme zaznamenali podiel 15 perc. zo všetkých uzavretých transakcií. Firmy zaradené do všeobecného sektora tvorili 13 perc. transakcií,“ uviedol Oliver Galata, vedúci oddelenia kancelárskych priestorov CBRE Slovensko.

(kharisma/mr)

## Výber uchádzačov o koncesiu na D4 a R7 má byť známy v júni

12. 5. 2015

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR chce vyhodnotiť splnenie podmienok účasti v súťaži o koncesiu na diaľnicu D4 a rýchlostnú cestu R7 v Bratislave a okolí v rámci PPP projektu do začiatku júna. Potvrdil to hovorca rezortu Martin Kóňa. O účasť vo verejnom obstarávaní v termíne do 27. marca požiadalo neoficiálne deväť združení.

„Naším zámerom zostáva do konca roku najst' koncesionára na projektovanie, výstav-

bu, financovanie, prevádzku a údržbu úsekov D4 a R7 – samozrejme, na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Na základe toho plánujeme v roku 2016 začať s výstavbou D4 a R7,“ uviedol M. Kóňa. Ministerstvo chce úspešného uchádzača, s ktorým uzavrie koncesnú zmluvu, vybrať v súťažnom dialógu s najviac štyrmi uchádzačmi, ktorí splnia podmienky účasti.

Obstarávanie na výber koncesionára pre úseky D4 a R7 bolo zverejnené koncom januára. Predpokladaná cena koncesie na 30 rokov je 4,53 miliardy eur. Súčasťou projektu PPP budú úseky D4 Bratislava, Jarovce - Ivanka, sever - Rača a R7 Bratislava, Prievoz - Ketelec - Dunajská Lužná - Holice v celkovej dĺžke 59,1 kilometra. Na financovanie projektu môžu byť podľa ministerstva dopravy využité aj finančné nástroje využívajúce fondy Európskej únie.

Výstavba D4 a R7 by sa v závislosti od priebehu súťaže mala začať v roku 2016 a trvať štyri roky. Odhadované stavebné náklady podľa štátnej expertízy sú 1,325 mld. eur. Na základe súčasných podmienok a expertíznej ceny štát by budúcemu koncesionárovi splácal za dostupnosť D4 a R7 ročne predbežne 135 miliónov až 151 mil. eur. Za 30 rokov by tak mal zaplatiť dovedna zhruba 4-4,5 mld. eur. Ministerstvo dopravy očakáva, že vysúťažaná cena bude nižšia. V prípade využitia zdrojov Slovenského investičného holdingu by sa základná ročná platba štátu koncesionárovi za dostupnosť D4 a R7 mohla znížiť o 5 mil. až 8 mil. eur počas trvania koncesie.

## Nových objednávok priemyslu pribúda, v marci sa zvýšili o 7,2 perc.

18. 5. 2015

Slovenskému priemyslu sa aj v marci dario ziskávať nové zákazky. Objem nových objednávok v priemysle medziročne stúpol o 7,2 percenta na 4,078 miliardy eur. Ešte v januári zákazky pritom vykázali mierny medziročný pokles o 1 perc. Informoval o tom Štatistický úrad SR.

Za prvé tri mesiace tohto roku objem nových objednávok v slovenskom priemysle dosiahol 11,517 mld. eur, čo v porovnaní s rovnakým obdobím vlaňajška znamenalo nárast o 4,9 perc. V medzimesačnom porovnaní nové zákazky priemyslu podľa sezónne očistených údajov klesli v marci oproti februáru o 1,2 perc.

> Pokračovanie na s. 8

## Objem vyhlásených a ukončených súťaží klesol

18. 5. 2015

**Vo** Vestníku verejného obstarávania sa v marci tohto roku objavili zákazky len za 289 miliónov eur. Ide o najnižšie číslo od júla 2013. V prvom kvartáli 2015 sa predpokladaný investovaný objem prepadol o vyše štvrtiny (-27,5 percenta). Vyplýva to z najnovšej analýzy spracovanej spoločnosťou CEEC Research na základe oznámení Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) zverejnených ku koncu marca t.r. vo Vestníku verejného obstarávania.

V marci tohto roku vyhlásili verejní obstarávatelia, obstarávatelia a osoby, ktorým bola poskytnutá dotácia, necelé štyri stovky (373) súťaží. Ich celková predpokladaná hodnota bola najnižšia od júla 2013. Firmy v tomto mesiaci našli vo Vestníku verejného obstarávania zákazky dovedna za 289 mil. eur, čo v porovnaní s minulým rokom bol prepad o 40,8 perce.

Zápornou bilanciou sa skončil aj celý prvý štvrtrok 2015, keď hodnota vyhlásených výberových konaní klesla o viac ako štvrtinu (-27,5 perc.). Objem nadlimitných zákaziek, teda prác s predpokladanou hodnotou vyššou ako 200-tisíc eur pri službách a tovare a vyše 5 mil. eur v prípade stavebných objednávok, oproti januáru až marcu 2014 klesol o pätinu (-21,2 perc.).

„Na pokles vyhlásených verejných obstarávaní v prvom štvrtroku 2015 mali vplyv legislatívne zmeny. Značný podiel na počte aj objeme zákaziek majú eurofondy. Momentálne sa programové obdobie 2007-2013 končí a začína sa nové obdobie. Projekty zo „starého“ obdobia sa v tomto roku obstarávajú len v obmedzenom rozsahu, vzhľadom na krátky čas na ich realizáciu. Naopak, projekty z programového obdobia na roky 2014-2020 sa obstarávať ešte nezačali. Predpokladáme, že v druhom polroku t.r. a začiatkom roku 2016 sa situácia výrazne zmení,“ hovorí predsedníčka ÚVO Zita Táborská.

„Na vývoj celkového objemu verejných zákaziek mal negatívny vplyv aj citel'ny pokles objemu novozadaných stavebných zákaziek. V prvom štvrtroku totiž klesli nové verejné investície do stavebníctva,“ doplnila Jiří Vacek, riaditeľ analytickej spoločnosti CEEC Research.

Počet vyhlásených verejných obstarávaní v prvých troch mesiacoch tohto roku oproti januáru až marcu 2014 sa znížil o desatinu (o 12,7 perc.) na 1 246. Tento pokles je do

značnej miery dôsledkom tzv. veľkej novely zákona o verejnom obstarávaní č. 95/2013, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2013. Podprahové zákazky sa zľúčili s podlimitnými a zmenil sa spôsob ich zverejňovania. Keby sa porovnávali iba nadlimitné zákazky, dostaneme medziročný vzostup počtu vyhlásených verejných obstarávaní o 3,6 perc.

Verejní obstarávatelia, obstarávatelia a osoby, ktorým bola poskytnutá dotácia, spomedzi týchto výberových konaní viac zrušili, ako zadali. Zo súťaží zverejnených vo Vestníku verejného obstarávania v prvom štvrtroku 2015 ich bolo zrušených zatiaľ 5 perc. Podľa predbežného objemu by malo ísť o 4 perc. investícií. K ďalšiemu rušeniu zákaziek bude pravdepodobne ešte dochádzať, takže vyššie uvedené pomery sa ďalej budú meniť. Ukončených bolo zatiaľ jedno percento súťaží. Podiel ukončených zákaziek je v roku 2015 malý, pretože niektoré vyhlásené verejné obstarávania ešte bežia. Zo zákaziek, ktoré boli vyhlásené v roku 2014, ich bolo zatiaľ ukončených 58 perc. (asi 55 perc. celkového objemu).

V prvom kvartáli tohto roku bolo zatiaľ zadaných (ukončených) 994 zákaziek za 0,9 miliardy eur. To je o 29,4 perc. menej ako v porovnatel'nom období vlani. Ak by sme posudzovali hodnotu zadaných prác iba pre nadlimitné zákazky, dostaneme takmer tretinový medziročný pokles o 32,5 perc.

(ceec/ab)

## CEEC Research: 63 perc. veľkých firiem má viac práce ako vlani

19. 5. 2015

**S**lovenské stavebníctvo v nasledujúcich mesiacoch nadviaže na pozitívny vývoj zo začiatku tohto roku. Podľa troch zo štyroch riaditeľov stavebných spoločností tento rok ich podnik skončí v pluse o 3,4 percenta. Prispejú k tomu tak verejné (myslí si to 60 perc. riaditeľov), ako aj súkromné investície (56 perc.). Vyplýva to z najnovšej kvartálnej analýzy slovenského stavebníctva, ktorú pripravila spoločnosť CEEC Research v spolupráci s Považskou cementárňou Ladce.

O výsledkoch analýzy a situácii v odvetví sa diskutovalo na Stretnutí lídrov slovenského stavebníctva, ktoré sa uskutočnilo v Bratislave. Zúčastnilo sa na ňom takmer 350 riaditeľov podnikov zo sektora stavebníctva.

Tohtoročný objem stavebnej produkcie stúpne viac, ako predpokladali šéfovia stavebných firiem začiatkom roku. V kvartálnej

analýze slovenského stavebníctva Q2/2015, ktorú CEEC Research pripravila na základe rozhovorov s riaditeľmi vyše stovky stavebných podnikov, potvrdili rast sektora o 3,4 perc. oproti februárovým 2,4 perc.

### Rast po dlhej kríze

Zlepšenie situácie v roku 2015 očakáva väčšina šéfov stavebných spoločností (78 perc.). Iba pätina (21 perc.) stále predpokladá pokles výkonu slovenského stavebníctva. Veľké firmy sa od priemeru v predikciách odchyľujú najviac, podľa riaditeľov veľkých podnikov dôjde k zvýšeniu objemu stavebných prác dokonca o 4,7 perc. O kladnom vývoji je presvedčených sto percent opýtaných zástupcov veľkých spoločností. Priemerne o 4,1 perc. sa zvýšia aj tržby stavebných spoločností.

„Slovenskému stavebníctvu sa podarilo naštartovať rast po predchádzajúcej dlhej kríze. Ten je ale ťahaný zatiaľ prevažne verejnými zákazkami z minulého roku. Na udržateľný rast bude potrebné výraznejšie oživenie aj v prípade súkromných investorov,“ komentuje vývoj Jiří Vacek, riaditeľ analytickej spoločnosti CEEC Research.

### Pomôcť by mali najmä verejné investície

„Stavebníctvo SR v roku 2015 signalizuje postupný vzostup, najmä objemom rozostavanosti. Budú stúpať i ceny materiálov a cena práce, čo dnes na trhu už pozorujeme. V procese sú reštrukturalizácie veľkých stavebných firiem, ktoré majú významný vplyv na celý stavebný sektor – žiaľ, v negatívnom ohľade. Chcem veriť, že do roku 2016 a 2017 sú kontinuálne pripravené ďalšie projekty, aby nenastal opakovaný jav slovenského stavebníctva, keď sa striedajú obdobia veľkého tlaku na tendrovanie a rozostavanosť s obdobím stagnácie,“ poznamenáva Magdaléna Dobišová, generálna riaditeľka Skansky SK, a.s.

Šesť z desiatich riaditeľov spoločností potvrdilo, že základom rastu by mal byť vzostup verejných investícií. Nadpolovičná väčšina (56 perc.) firiem tiež verí v rast súkromných investícií. Deväť z desiatich riaditeľov veľkých podnikov predpovedá zvýšenie objemu stavebnej produkcie v segmente inžinierskych stavieb.

„Je evidentné, že nastúpilo obdobie zvýšených stavebných aktivít, čo sa osobitne týka viacerých stavieb dopravnej infraštruktúry.

[> Pokračovanie na s. 9](#)

Positívom bude väčšie množstvo zákaziek. Predpokladám však, že dlhodobé uprednostňovanie kritéria najnižšej ceny a zlozvyk neplatenia za vykonané práce a dodané stavebné materiály nebude ľahké odstrániť. No v najbližšom období očakávam zmiernenie týchto negatív," hovorí Anton Barčík, generálny riaditeľ Považskej cementárne, a.s.

### Vyt'aženie kapacít stúpa

Kladný vývoj stavebného sektora potvrdzujú tiež odpovede na vyt'aženie kapacít. Tretina firiem (34 perc.) má viac práce ako pred rokom. Medzi veľkými podnikmi viac zákaziek potvrdili dokonca dve tretiny riaditeľov (63 perc.). Z inžinierskych spoločností má viac práce celých 45 perc. subjektov.

Firmy sú v priemere vyt'ažené na 81 perc. a momentálne majú zazmluvnenú prácu na necelých sedem mesiacov (6,7 mesiaca).

Riaditelia stavebných spoločností predpokladajú vyšší objem stavebnej produkcie aj v roku 2016, a to o 2,7 perc. Zvýšenie výkonu očakávajú zástupcovia najmä inžinierskeho staviteľstva (3,7 perc.), ostatné segmenty majú predikcie rastu pre budúci rok veľmi podobné (vyššie 2 perc.). „Je vysoký predpoklad, že vzostup sektora bude pokračovať. Stúpné predovšetkým dopravné staviteľstvo a segment vodohospodárskych stavieb, čo súvisí s dočerpaním fondov EÚ v jednotlivých operačných programoch. Positívom je, že potenciál stavebného trhu umožní zvýšiť zamestnanosť a využiť technologický potenciál stavebných firiem. Negatívum môže nastať z kapacitného nedostatku odborného personálu pri avizovanom objeme nových súťaží v rokoch 2015-2016," dodáva Miroslav Beka, riaditeľ organizačnej zložky Slovensko, divízia Dopravné stavby, spoločnosti Hochtief CZ, a.s.

Kvartálnu analýzu slovenského stavebníctva si možno bezplatne stiahnuť [TU](#).

(ceec/ab)

### Sedem z desiatich projektových spoločností očakáva viac práce

19. 5. 2015

**P**rojektové spoločnosti na Slovensku predpokladajú, že práce im v tomto roku pribudne. Rast výkonov v oblasti projektových prác očakáva sedem z desiatich podnikov

(70 percent), rovnako ako vlani v novembri. Uvádza to Štúdia slovenských projektových spoločností, ktorú pripravila analytická firma CEEC Research v spolupráci s divíziou Weber spoločnosti Saint-Gobain Construction Products a firmou Ruuki.

Štúdia je spracovaná na základe údajov získaných zo sto interview s kľúčovými predstaviteľmi vybraných projektových spoločností v SR. Rozhovory sa uskutočnili v apríli tohto roku. O vývoji v segmente projektových prác a situácii v odvetví sa diskutovalo na Stretnutí lídrov slovenského stavebníctva, ktoré sa konalo v Bratislave. Zúčastnilo sa na ňom takmer 350 riaditeľov podnikov zo sektora stavebníctva.

### Očakáva sa rast o 4,3 perc.

Celkový priemer odpovedí všetkých riaditeľov projektových firiem ukazuje na tohtoročný vzostup sektora o 4,3 perc. (v novembri 2014 bola predikcia na úrovni 2,9 perc.). V roku 2016 bude segment projektových prác pokračovať v miernom raste (o 3,5 perc.).

„Projektová príprava ožila predovšetkým vďaka veľkým verejným zákazkám v dopravnej infraštruktúre. Postupne sa však začínajú objavovať aj nové investície od privátnych investorov. Mnohé z nich dosiaľ stáli aj v dôsledku predchádzajúcej krízy," uvádza Jiří Vacek, riaditeľ analytickej spoločnosti CEEC Research.

„Koncom vlaňajška a začiatkom tohto roku sme predpokladali, že tento rok stúpnu projektové zákazky od štátnych investorov. Naš odhad sa síce čiastočne naplnil súťažami ovplyvnenými PPP projektmi, no tie úplne nenasýtia ‚vyhladnutý‘ trh projektových prác," dopĺňa Viliam Piták, riaditeľ organizačnej zložky Slovensko firm y HBH Projekt, s.r.o.

Základom vývoja v roku 2015 bude vzostup tak privátnych investícií, čo potvrdzuje päť z desiatich spoločností (52 perc.), ako aj verejných (myslí si to 49 perc. riaditeľov). Naopak, pokles očakáva len jeden z desiatich riaditeľov (11 perc., resp. 8 perc.). Zvyšovanie objemu novej práce predikujú najmä subjekty v inžinierskom staviteľstve (63 perc.), pokles nových objednávok očakáva zanedbateľné percento organizácií (4 perc.). Rast v oblasti nových projektov pre pozemné staviteľstvo predpovedá 59 perc. šéfov podnikov. Tretina očakáva rovnaký objem novej práce ako vlani (31 perc.) a iba jedna z desiatich firiem si myslí, že prílev zákaziek do sektora pozemného staviteľstva klesne (10 perc.).

### Súkromní investori s apetítom

„Predpokladám, že štátny aj súkromný sektor bude generovať nové zákazky, takže o prácu nebude núdza. Súkromní investori majú apetít na nové projekty, najmä v oblastiach rezidenčných stavieb a industriálnych hál. Aj v ostatných segmentoch sa budú vytvárať nové príležitosti, ale nie až v takej miere," hovorí Peter Kysela, riaditeľ firmy Atrios, s.r.o.

„Poučenie z pádu realitného trhu, ktoré si odžilo odvetvie architektúry, projekcie a stavebníctva v SR a celej Európe, je zrejme – uvažuj s návratnosťou, udržateľne, neriskuj neobsadenosť a objednávaj si výkony architektúry a projekcie tak, aby od prvej idey projektu až po kolaudáciu nevznikli žiadne hluché miesta a priestor na insolvenčiu. Pre architektov sa od roku 2010 výrazne zmenili podmienky na trhu. Dnes už screenujeme našich klientov, zisťujeme ich bonitu a likviditu vopred. Pracujeme s jasnými a odsúhlasenými rozpočtami, chránime a rozvíjame svoje interné kapacity, pričom sme výrazne zefektívniili prácu a skvalitnili naše výstupy," vysvetľuje Martin Lejtrich zo spoločnosti Siebert + Talaš, s.r.o.

Pokiaľ ide o tržby, projektové firmy očakávajú, že sa postupne budú dvíhať, čo podľa nich vyplýva z celového vývoja trhu. Výhľad na rok 2015 ukazuje, že rast tržieb predpokladá sedem z desiatich spoločností (70 perc., 69 perc. vlani v novembri). Vážený priemer odpovedí všetkých oslovených signalizuje rast tohtoročných tržieb o 3,4 perc. (2,2 perc. v novembri). V predikciách na rok 2016 počítajú organizácie s ďalším pribúdaním tržieb, v priemere o 3,9 perc. Tržby plánujú v budúcom roku zlepšiť dve z troch firiem (67 perc., 68 perc. v novembri).

„Objem rastie zatiaľ iba postupne, no predpokladám, že s blížiacimi sa voľbami sa súťažami. Súkromná sféra sa po kríze snaží nadýchnuť a oporašuje mnohé už v minulosti pripravené projekty," popisuje očakávania projektantov Martin Bakoš, konateľ a generálny riaditeľ Amberg Engineering Slovakia, s.r.o.

### Už iba 15 perc. firiem má menej práce ako pred rokom

Momentálne už iba 15 perc. spoločností uvádza, že má menej zákaziek ako pred rokom (32 perc. v novembri, 33 perc. v roku 2013).

> Pokračovanie na s. 10

Podiel firiem, ktoré vravia, že majú viac práce ako vlni, vzrástol medziročne o 16 percentuálnych bodov (z 26 na terajších 42 perc., v 2013 pritom iba 23 perc.). Rovnaké množstvo zákaziek udáva percent subjektov (42 perc. v novembri, 44 perc. v roku 2013).

Priemerný počet mesiacov, na ktoré majú projektové spoločnosti zazmluvnené objednávky, je päť. Mierne lepšie sú na tom podniky z inžinierskeho staviteľstva, ktoré majú zazmluvnenosť na 6 mesiacov.

Aktuálne výsledky ukazujú, že priemerné vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa v porovnaní s minulým výskumom zvýšilo o 5 percentných bodov a aktuálne sa pohybuje na úrovni 84 percent (v novembri 79 perc.). Vyťaženie z pohľadu jednotlivých segmentov nevykazuje rozdiely, aktuálne majú svoje kapacity vyťažené ako firmy z pozemného, tak aj inžinierskeho staviteľstva na 84 percent.

### Projekty pribúdajú. no pomaly

Rýchlejšiemu prílevu nových projektov financovaných z verejných zdrojov podľa šéfov spoločností bránia predovšetkým zdĺhavé výberové konania (7,6 bodu z maximálnych 10) a absencia dlhodobej koncepcie v prípade verejných investorov (7,1 bodu z 10). S odstupom potom nasleduje často sa meniacia legislatíva spojená s právnou neistotou (6,9 bodu).

„Bráni tomu viac faktorov. Prvým je profesionalita investorov a prípravy, nejasná transparentnosť pri súťažiach, korupcia účastníkov tohto procesu a potom cena, kapacity prípravy a realizácie. A tiež komunikácia a prispôsobenie štátneho rozpočtu k spoluúčasti. Je to ťažiskové, lebo na rozšírenú reprodukciu v celom procese nemá takmer nik svoje vlastné nezávislé prostriedky. Dôkazom je fakt, že SR nie je schopná transparentne a legálne vyčerpať ani eurofondy za končiaci sa programové obdobie,“ argumentuje Ľudovít Augustín, konateľ AM Sudop, s.r.o.

K hlavným problémom brániacim rýchlejšiemu prílevu nových projektov financovaných z privátnych zdrojov patrí zdĺhavé a alibistické konanie štátnych úradníkov (7,3 bodu z 10), byrokratická záťaž súkromných investorov zo strany štátu (7,1 bodu) a často sa meniacia legislatíva (6,7 bodu). Tieto problémy zdôrazňujú najmä projektové firmy pripravujúce projekty pre pozemné staviteľstvo, ktorých investori pochádzajú najčastejšie práve z privátneho sektora.

(ceec/ab)

## Na 260 dopravných stavieb pôjde v tomto roku vyše 2 mld. eur

19. 5. 2015

**S**tavebné firmy by mali v tomto roku dostať na realizáciu 260 projektov v pôsobnosti ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja 2,1 miliardy eur. Ako informoval minister dopravy Ján Počiatek na Stretnutí lídrov slovenského stavebníctva v Bratislave, ide historicky o najvyšší objem peňazí, ktoré budú investované v jednom roku v rámci rezortu. Spomínaná plánovaná suma je zhruba dvojnásobne vyššia ako v minulom roku.

Hlavný vplyv na prebudenie domáceho stavebníctva, ktoré po dlhom čase v tomto roku opäť rastie, majú verejné zákazky na výstavbu infraštruktúry. „Odborná verejnosť potvrdila, že štát výrazne prispel k tomu, že stavebníctvo sa konečne vyťahlo z krízových rokov. Očakávajú, že v tomto roku stavebníctvo už bude rásť aj vďaka verejným zákazkám,“ uviedol J. Počiatek. Stavebná produkcia v prvom štvrtroku 2015 vzrástla medziročne o 4,7 percenta na 776,7 milióna eur a podľa kvartálnej analýzy slovenského stavebníctva od spoločnosti CEEC Research firmy očakávajú zvýšenie výkonov v tomto roku priemerne o 3,4 perc.

Prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS) Zsolt Lukáč tvrdí, že práve verejné investície môžu byť ťahúňom stavebníctva. Infraštruktúrne stavby podľa neho majú hlavný podiel na raste výkonov. „Bytová výstavba, pozemné staviteľstvo zatiaľ zaostáva, samozrejme, zaostáva aj súkromné investovanie,“ povedal Z. Lukáč. Súkromní investori podľa neho vyhodnocujú riziká opatrnejšie ako verejný sektor.

Šéf ZSPS považuje očakávania stavebných podnikov o raste produkcie v tomto roku za reálne. „Predovšetkým veľké firmy podpisovali zmluvy ešte v predchádzajúcom roku, pripravovali majetkovoprávne vyrovnanie, projektovú dokumentáciu a povoľovanie stavieb. Majú prehľad o stavbách, ktoré realizujú, a odhady vyzerajú reálne,“ dodal Z. Lukáč. Predpokladá, že rast v stavebníctve by mal byť udržateľný.

„Z pohľadu verejných investícií budúci rok bude viac-menej podobný tomuto, pretože množstvo projektov je fázovaných a kontinuita výstavby sa nepreruší,“ očakáva minister dopravy. K rozostavaným diaľničným úsekmi by mali pribudnúť ďalšie tri na D3 a D1, o ktoré sa súťaží, resp. bude sa súťažiť. Navyše, pripravuje sa výstavba úsekov D4 a rýchlostnej cesty R7 v Bratislave a okolí v rámci PPP projektu.

Na dopravné projekty, financované najmä z eurofondov, zostáva do konca tohto roku využiť z Európskej únie viac ako 1 mld. eur. „Zvyšné peniaze, čo máme alokované v Operačnom programe Doprava, musíme vyčerpať do konca tohto roku, inak prepadnú. Naša ambícia je dočerpať ho do posledného eura,“ povedal J. Počiatek. Pripomenul, že tento operačný program zdedili pred tromi rokmi na úrovni zazmluvnenosti 50 perc. a v súčasnosti presahuje 100 perc. Pokiaľ stavbári dodržia zazmluvnené termíny stavieb, všetky peniaze v operačnom programe sa podľa ministra využijú.

## NDS zavádza pri výstavbe diaľnic bankovú platobnú záruku

19. 5. 2015

**N**árodná diaľničná spoločnosť (NDS) v súťažiach na výstavbu nových úsekov diaľnic a rýchlostných ciest zavádza nástroj bankovej platobnej záruky. Sľubuje si od toho zvýšenie disciplíny hlavných zhotoviteľov stavieb pri plnení ich záväzkov voči subdodávateľom. K zavedeniu tohto opatrenia NDS pristupuje po tom, čo niektorí veľkí zhotovitelia neplatili načas svojim dodávateľom na diaľničných stavbách a dostali sa do reštrukturalizácie.

„Každý subdodávateľ má mať bankovú platobnú záruku a platby budú kryté aj týmto inštitútom. V prípade, že by tento inštitút začal byť výrazne využívaný, to znamená, že 25 percent bankovej platobnej záruky by bolo spotrebovaných, investor, teda diaľničná spoločnosť, má právo vypovedať zmluvu hlavnému zhotoviteľovi,“ povedal generálny riaditeľ NDS Milan Gajdoš počas stretnutia lídrov slovenského stavebníctva v Bratislave. Zo zvyšných 75 perc. prostriedkov by tak ešte bolo možné získať pohľadávky vzniknuté po tomto termíne.

Na otázku, prečo opatrenie o bankovej platobnej záruke nezaviedli skôr, šéf NDS odpovedal, že vývoj v stavebníctve treba vnímať v čase. „Diaľničná spoločnosť reaguje na situáciu na trhu a snaží sa o to, aby už v rámci obstarávaní prichádzali zodpovedné ponuky, ktoré v budúcnosti nebudú vytvárať platobné neschopnosti hlavných zhotoviteľov,“ dodal M. Gajdoš.

Minister dopravy Ján Počiatek zároveň informoval, že banková platobná záruka bude súčasťou zmlúv pri realizácii veľkých projektov.

> Pokračovanie na s. 11

„Bude slúžiť na to, aby vytvárala rezervu na krytie podližností voči subdodávateľom. V prípade, že prekročí určitú mieru, bude mať investor možnosť vypovedať zmluvu,“ poznamenal minister. Subdodávateľia, ktorým hlavný zhotoviteľ nezaplatí, dostanú peniaze z bankovej platobnej záruky. „Malo by to zamedziť špekulatívnej účasti stavebných firiem v našich tendroch, pretože nemôžu rátať, že nezaplatia subdodávateľom. Budú musieť, alebo zo stavby budú musieť odísť,“ uviedol J. Počiatek.

## Korupciu považuje na Slovensku za rozšírenú 78 perc. zamestnancov

21. 5. 2015

**P**odplácanie a korupcia sú na Slovensku značne rozšírené. Myslí si to až 78 percent zamestnancov veľkých podnikov. Vyplýva to z prieskumu spoločnosti EY, na ktorom sa zúčastnilo 3 800 zamestnancov veľkých firiem v 38 krajinách. Z výsledkov prieskumu pre Európu, Blízky východ, Indiu a Afriku vyplynulo, že korupciu vníma ako častú 51 perc. respondentov. Podľa približne 31 perc. oslovených sa na vedenie ich podnikov vyvíja čoraz väčší tlak, aby expandovali na rizikovejšie trhy. Na Slovensku však tento tlak vníma len pätina zamestnancov.

„Riziká podvodu, úplatkárstva a korupcie sú skutočné. Firmy čelia zložitým obmedzeniam vzhľadom na spôsob, akým podnikajú, ďalej sprísňujúcim sa sankčným režimom a novým rizikám, napríklad počítačovej kriminalite, ktoré majú potenciál významne narušiť ich fungovanie,“ konštatoval partner oddelenia pre vyšetrovanie podvodov a riešenie sporov EY v strednej Európe Daniel Bican.

Riziko podvodu existuje aj mimo rýchlo rastúcich trhov. Za minulý rok zaznamenalo prípad skorého vykázania výnosov vo svojej organizácii 28 perc. predstaviteľov vyššieho manažmentu, čo sa takmer zhoduje s počtom respondentov zo Slovenska. V tejto súvislosti 21 perc. opýtaných, oproti 26 perc. zo Slovenska, uviedlo, že zlé správy o finančných výsledkoch sa neoznamujú materskej spoločnosti otvorene.

Podľa prieskumu je 20 perc. respondentov presvedčených, že pri dosahovaní rastu ich budú brzdiť interné pravidlá podniku v oblasti prevencie úplatkárstva a korupcie. „My si to však nemyslíme. Dobrá správa je, že na Slovensku 84 perc. opýtaných nepovažuje

interné pravidlá v oblasti prevencie úplatkárstva a korupcie za brzdu konkurencieschopnosti na trhu,“ podotkla senior manažérka oddelenia vyšetrovania podvodov a riešenia sporov EY Slovensko Pavla Hladká.

Až 42 perc. respondentov, na Slovensku 50 perc., tvrdí, že v ich spoločnosti neexistujú interné pravidlá v oblasti prevencie úplatkárstva a korupcie, resp. o nich nevedia. Školenie týkajúce sa prevencie neabsolvovalo 36 perc. oslovených, u nás 46 perc. Podľa zverejnených informácií 24 perc. zamestnancov deklaruje, že ich firma nemá linku na oznamovanie nekalého konania. Na Slovensku je to 27 perc. aj napriek tomu, že od 1. januára tohto roku je účinný zákon, ktorý stanovuje povinnosť zaviesť vnútorný systém vybavovania podnetov pre viaceré typy organizácií v SR.

## Bratislava bola šiestym najvýkonnejším regiónom Európskej únie

22. 5. 2015

**R**egión Bratislavy bol podľa hrubého domáceho produktu na obyvateľa na základe kúpnej sily v roku 2013 šiestym najvýkonnejším regiónom Európskej únie. Jeho HDP na obyvateľa sa rovnal 184 percentám priemeru Európskej únie. Vyplýva to z informácií, ktoré zverejnil štatistický úrad Európskej únie Eurostat. Ďalšie slovenské regióny podľa štatistiky Eurostatu boli pod priemerom EÚ. Región západného Slovenska dosahoval 71 perc., stredné Slovensko 60 perc. a východné Slovensko 52 perc. priemeru únie.

Najvýkonnejším regiónom EÚ bol Vnútorný Londýn, kde sa HDP na obyvateľa rovnal 325 perc. priemeru EÚ. Nasledovali Luxembursko (258 perc.), Brusel (207 perc.), Hamburg (195 perc.), holandský región Groningen (187 perc.), Bratislava (184 perc.), Štokholm (179 perc.), francúzsky región Île de France čiže Parížska aglomerácia (175 perc.) a Praha (173 perc.).

## Váhostav má za päť rokov vyplatiť všetkým veriteľom 43,85 mil. eur

27. 5. 2015

**S**poločnosť Váhostav - SK, a.s. (Váhostav), informovala, že sudkyňa Okresného súdu Bratislava I Katarína Bartalská potvrdila ukončenie reštrukturalizácie spoločnosti.

Uzavrel sa tak vyše sedemmesačný proces ozdravovania firmy s 1 500 zamestnancami.

„Rozhodnutie súdu dokazuje, že neexistujú právne dôvody, ktoré by spochybnili proces reštrukturalizácie. Firma tak môže plniť plán, ktorý nedávno odobrili veritelia,“ povedal generálny riaditeľ Váhostavu Marián Moravčík. Na základe novoprijatej legislatívy sa po skončení ozdravného procesu zásadne menia podmienky odpisovania dlhov. „Zmena zákonov neumožňuje vymazať dlhy voči bežným dodávateľom tak, ako to bolo v minulosti,“ uviedol M. Moravčík.

Váhostav na základe reštrukturalizačného plánu vyplatí nezabezpečeným veriteľom počas piatich rokov 18,75 percenta, čiže 19,62 milióna eur z ich pôvodných pohľadávok v objeme 104,7 mil. eur. Po ďalších piatich rokoch bude splatná zostávajúca časť pohľadávok do 50 perc. Zvyšná polovica predstavuje majetkové právo veriteľa na akciách firmy alebo na vlastných zdrojoch Váhostavu. „Právnicki pripravujú alternatívy, ako si budú môcť jednotliví veritelia uplatniť nárok na akcie Váhostavu. Konkrétny spôsob bude známy po zistení počtu veriteľov, ktorí majú o akcie záujem,“ vysvetlil generálny riaditeľ Váhostavu. Spoločnosť ponúkla veriteľom 49 perc. svojich akcií.

Banky ako zabezpečení veritelia sa vzdali 15 perc. zo svojho uspokojenia a dostanú tak 85 perc. z objemu svojich pohľadávok namiesto pôvodných 100 perc. Ich pohľadávky sú 31,3 mil. eur a späť by mali dostať 24,2 mil. eur. Váhostav má za päť rokov, od budúceho roku, vyplatiť všetkým veriteľom 43,85 mil. eur. Celková schválená miera uspokojenia veriteľov je 32,3 perc. zo súhrnných pohľadávok 136 mil. eur.

Ak nezabezpečení veritelia nevyužijú spomínané možnosti, budú môcť predať svoje pohľadávky za 50 perc. ich hodnoty štátnej Slovenskej záručnej a rozvojovej banke, podľa plánu do konca tohto roku. Majú na to ísť peniaze z bankového odvodu, ktorý bol pôvodne určený v prípade potreby na záchranu bánk. Štát si pohľadávky bude vyháňať od Váhostavu.

Váhostav požiadal súd o povolenie reštrukturalizácie 26. septembra 2014 a súd ju povolil 8. októbra. Spoločnosť sa tak vyhlásila konkurzom, ktorý predtým ako prvá navrhla žilinská firma Energy Pro, s.r.o.

Veritelia si mohli svoje pohľadávky prihlasovať do 24. novembra, uplatnilo si ich 706 veriteľov. Veritelia odsúhlasili reštrukturalizačný plán na schôdzi 30. apríla drvivou väčšinou.

[> Pokračovanie na s. 12](#)

## Nový stavebný zákon by mal urýchliť a zefektívniť výstavbu

28. 5. 2015

Zámerom návrhu nového zákona o územnom plánovaní a výstavbe (stavebný zákon) a jeho vykonávacích predpisov je vytvoriť podmienky na skvalitnenie, urýchlenie a zvýšenie efektívnosti výstavby. Zároveň si dáva za cieľ riešiť aj aktuálny problém zníženia úrovne disciplíny v tejto oblasti. Návrh stavebného zákona schválila vláda SR s pripomienkami. Nahradí v súčasnosti platný zákon z roku 1976, vrátane jeho neskorších noviel, s výnimkou vyvlastnenia, ktoré bude upravené samostatným zákonom.

Navrhovaný stavebný zákon nahrádza koncepciu územného plánovania horizontálnou úrovňou územných plánov ako základných dokumentov územného rozvoja jednotlivých územných celkov. Rozširuje povinnosť mať územný plán na všetky obce. „Každá obec by mala mať odborné spracovaný strategický dokument územného rozvoja, čím sa prispeje k zlepšeniu života obyvateľov, aj vylúčením využívania územia,“ zdôvodnilo ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja ako predkladateľ.

Novozavedený zastavovací plán má obsahovať podrobné lokálne zastavovacie podmienky pre nezastavané stavebné pozemky, a tak postupne nahradiť terajšie ad hoc rozhodovanie stavebných úradov o umiestnenie stavby v správnom konaní. Účinnosť stavebného zákona je navrhovaná od 1. júla 2016, pôvodne mal byť účinný v lete 2014 a neskôr v júli tohto roku.

Správne konanie o umiestnení stavby sa podľa návrhu stavebného zákona obmedzí zavedením zásadného priameho vplyvu zastavovacích plánov. Pri drobných stavbách bude konanie zrušené úplne a pri jednoduchých stavbách sa spojí so stavebným povolením do jediného konania. Ministerstvo si od toho sľubuje zjednodušenie a skrátenie schvaľovacieho procesu stavieb.

Návrh tiež spresňuje postup stavebných úradov pri nepovolených stavbách, najmä ich presným definovaním a zohľadnením účasti investora na porušení zákona. Zodpovednosť vrátane sankcií a ochranných opatrení bude rozdelená aj na ostatných účastníkov nepovolenej výstavby, najmä na zhotoviteľov stavebných prác, dodávateľov vody a energií na nepovolenú stavbu. Vylúčená bude možnosť dodatočného stavebného povolenia. Vplyv na verejné financie bude mať zabezpečenie

činnosti troch nových inšpektorátov Slovenskej stavebnej inšpekcie. Rezort očakáva aj príjmy z pokút za priestupky a správne delikty. Sankcie za priestupky budú odstupňované podľa závažnosti až do maximálnej výšky 150-tisíc eur.

Ministerstvo dopravy a výstavby dostalo k návrhu stavebného zákona 2 375 pripomienok, z toho 1 143 zásadných, akceptovalo 846 z nich vrátane 363 zásadných. Návrh zákona predložilo s rozpormi. Inštitút urbanneho rozvoja žiadal, aby obstaranie zastavovacieho plánu nebolo povinné. Trval aj na prerušení prípravy návrhu stavebného zákona do prevzatia novej európskej smernice a zlúčení konaní podľa stavebného zákona s konaním o posudzovaní vplyvov. Proces prijatia stavebného zákona by sa tak podľa ministerstva oddialil najmenej o päť rokov. Bratislavský a Banskobystrický samosprávny kraj navrhovali vypustiť z návrhu zákona časti o územiach, na ktorých sú koncentrované marginalizované (znevýhodnené) skupiny obyvateľov.

Pripomienky združenia Via Iuris k návrhu stavebného zákona podporilo takmer 2 500 ľudí. „Našimi pripomienkami sme sa usilovali dosiahnuť, aby bol v porovnaní so súčasnosťou zachovaný rozsah práv bežných občanov (verejnosti) pri povoľovaní zdraviu a životnému prostrediu škodlivých prevádzok. Zároveň sme sa snažili dosiahnuť zachovanie čo najvyššej miery samosprávnej pôsobnosti obcí pri tvorbe územných plánov,“ uviedlo združenie. Na rokovaniach s ministerstvom dopravy a výstavby sa podľa združenia podarilo väčšinu jeho pripomienok presadiť.

## Vláda schválila návrh zákona o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb

28. 5. 2015

Vyvlastnenie pozemku alebo stavby bude možné len pri súčasnom splnení štyroch podmienok. Musí to byť v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme, na základe zákona a za primeranú náhradu. Počíta s tým návrh zákona o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k ním, ktorý schválila s pripomienkami vláda SR.

„Vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a so zámermi územného plánovania. Tie sa preukazujú územným rozhodnutím, územným súhlasom alebo záväzným stanoviskom obce vo vyvlastňovacom konaní,“ vyplýva z navrhovaného zákona. Ten na rokovanie

vlády predložil minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Ján Počiatek, vyvlastňovací zákon by po schválení v parlamente mal byť účinný od 1. júla 2016.

Rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu a nebude možné rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva, keď postačí jeho obmedzenie. Za vyvlastnenie sa bude poskytovať primeraná náhrada v peniazoch.

„Ak je možné majetkové vyrovnanie za vyvlastnený pozemok alebo za vyvlastnenú stavbu pridelením náhradného pozemku alebo náhradnej stavby a vyvlastňovaný s tým súhlasí, tento spôsob vyrovnania má prednosť pred poskytnutím náhrady v peniazoch,“ uvádza sa v návrhu vyvlastňovacieho zákona. Tento spôsob vyrovnania sa však nebude vzťahovať na vyvlastnenie podľa osobitných zákonov.

Pri vyvlastnení pozemku alebo stavby bude možná náhrada nákladov, napríklad na presťahovanie hnutelného majetku či poľnohospodárskych kultúr, pri zmene trvalého bydliska, sídla alebo miesta podnikania. Náhrada bude vyplatená jednorazovo do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení. Náhradu za vyvlastnenie stavby na bývanie obstaraním bytu alebo rodinného domu kúpou alebo výstavbou poskytne vyvlastniteľ do dvoch rokov.

Nadobúdateľ vykúpenej nehnuteľnosti uhradí osobe z asanovaného bytu alebo rodinného domu nájomné alebo podnájomné za dočasné bývanie až do presťahovania do obstaraného bytu alebo rodinného domu, najviac počas dvoch rokov. Konanie o vyvlastňovaní bude viesť príslušný okresný úrad v sídle kraja a ministerstvo dopravy bude odvolacím orgánom.

Ministerstvo dostalo k návrhu vyvlastňovacieho zákona 368 pripomienok, z toho 78 zásadných. Akceptovalo 224 z nich vrátane 33 zásadných. Návrh zákona predložilo s rozpormi, ktoré sa neodstránili v rozporovom konaní so zástupcami iniciátorov hromadnej pripomienky. Tí napríklad žiadali vypustiť spomedzi účelov vyvlastnenia uskutočňovanie stavieb, ktoré sú významnou investíciou. Navrhovali tiež vypustiť spomedzi osobitných zákonov, na ktoré bude zákon o vyvlastňovaní odkazovať, zákon o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá. Trvali aj na zachovaní príslušnosti stavebných úradov ako vyvlastňovacích úradov.

Články sú usporiadané podľa dátumu ich vydania

□

## Technické normy

### Slovenské technické normy v sektore stavebníctva a výstavby

**M**esačník slovenského stavebníctva publikuje informácie o nových slovenských technických normách vydaných v sektore stavebníctva a výstavby. V prípade záujmu možno navštíviť stránku Úra-

du pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR [www.unms.sk](http://www.unms.sk) – virtuálnu predajňu technických noriem, kde sa bez registrácie dá oboznámiť so základnými informáciami o každej technickej norme vrátane ceny, informácie o jazyku normy, v prípade noriem preložených do slovenského jazyka informácie o predmete normy, prípadne informácie o nahradených normách.

Každú technickú normu si možno objednať v tlačenej alebo elektronickej podobe. Elektronicná podoba normy existuje v troch verziách:

- bez možnosti tlače a prenosu textu a obrázkov (iba na čítanie),
- bez možnosti tlače s možnosťou prenosu textu a obrázkov,
- s možnosťou tlače s prenosom textu a obrázkov.

Do vašej pozornosti kladieme sekciu [Dôležité upozornenia k STN](#), informačnú službu o medzinárodných, európskych a slovenských technických normách (e-mail: [info@sutn.gov.sk](mailto:info@sutn.gov.sk)) a službu vysvetlenia ustanovení STN. Ďalšie informácie o posudzovaní zhody, technických komisiách, o schvaľovaní noriem a iné možno nájsť na [www.sutn.sk](http://www.sutn.sk).

## Slovenské technické normy / máj 2015

Ponuka STN, ich zmien a opráv vydaných tlačou a oznámením vo Vestníku ÚNMS SR<sup>1</sup>

### Označenie a triediaci znak

### Názov

**STN EN 16430-1**  
(06 1100)

**Radiátory vybavené ventilátorom, konvektory a podlahové konvektory. Časť 1: Technické špecifikácie a požiadavky \*\*\*\*)**  
(EN 16430-1: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 442-1**  
(06 1100)

**Radiátory a konvektory. Časť 1: Technické parametre a požiadavky \*\*\*\*)**  
(EN 442-1: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 16430-2**  
(06 1100)

**Radiátory vybavené ventilátorom, konvektory a podlahové konvektory. Časť 2: Skúšobné metódy a hodnotenie tepelného výkonu \*\*\*\*)**  
(EN 16430-2: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 442-2**  
(06 1100)

**Radiátory a konvektory. Časť 2: Skúšobné metódy a vyhodnotenie výkonu \*\*\*\*)**  
(EN 442-2: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 16430-3**  
(06 1100)

**Radiátory vybavené ventilátorom, konvektory a podlahové konvektory. Časť 3: Skúšobné metódy a hodnotenie chladiacej kapacity \*\*\*\*)**  
(EN 16430-3: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 60335-2-31**  
(36 1055)

**Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 2-31: Osobitné požiadavky na sporákové odsávače a iné odsávače \*\*\*\*)**  
(EN 60335-2-31: 2014, mod. IEC 60335-2-31: 2012)  
> [Ďalšie informácie...](#)

> [Pokračovanie na s. 14](#)

**STN CEN/CLC/TR 16567**  
(38 0020)

**Európske povinné schémy na energetickú účinnosť. Prehľad a analýza hlavných charakteristík a možností na harmonizáciu \*\*\*\*)**  
(CEN/CLC/TR 16567: 2013)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 15632-1+A1**  
(38 3378)

**Vedenie vodných tepelných sietí. Ohybné rúrové systémy s tepelnou izoláciou. Časť 1: Klasifikácia, všeobecné požiadavky a skúšobné metódy \*\*\*\*)**  
(EN 15632-1:2009+A1: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 15632-2+A1**  
(38 3378)

**Vedenie vodných tepelných sietí. Ohybné rúrové systémy s tepelnou izoláciou. Časť 2: Združené rúrové systémy z plastových rúr. Požiadavky a skúšobné metódy \*\*\*\*)**  
(EN 15632-2:2010+A1: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 15632-3+A1**  
(38 3378)

**Vedenie vodných tepelných sietí. Ohybné rúrové systémy s tepelnou izoláciou. Časť 2: Nezdrúžené rúrové systémy z plastových rúr. Požiadavky a skúšobné metódy \*\*\*\*)**  
(EN 15632-3:2010+A1: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 73**  
(49 0695)

**Ochranné prostriedky na drevo. Urýchlenie starnutia ošetrovaného dreva na biologické skúšky. Postup odvetrávaním \*\*\*\*)**  
(EN 73: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 839**  
(49 0703)

**Ochranné prostriedky na drevo. Zisťovanie ochrannej účinnosti proti drevokazným hubám Basidiomycetes. Aplikácia povrchovou úpravou \*\*\*\*)**  
(EN 839: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 252**  
(49 0710)

**Postup skúšok na zisťovanie relatívnej účinnosti ochranného prostriedku na drevo v kontakte so zemou v prírodných podmienkach \*\*\*\*)**  
(EN 252: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 330**  
(49 0711)

**Ochranné prostriedky na drevo. Stanovenie relatívnej účinnosti ochranného prostriedku na drevo, keď sa aplikuje pod náter a nie je v kontakte so zemou. Postup skúšok: Metóda spoja L \*\*\*\*)**  
(EN 330: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN ISO 18064**  
(62 0005)

**Termoplastové elastoméry. Názvoslovie a skratky (ISO 18064: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 18064: 2014, ISO 18064: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 12201-2+A1**  
(64 3041)

**Potrúbné systémy z plastov na zásobovanie vodou a tlakové kanalizačné potrubia a stoky. Polyetylén (PE). Časť 2: Rúry**  
(EN 12201-2:2011+A1: 2013)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 12594**  
(65 7005)

**Asfalty a asfaltové spojivá. Príprava skúšobných vzoriek \*\*\*\*)**  
(EN 12594: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

> [Pokračovanie na s. 15](#)

- STN EN 12607-1**  
(65 7070) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie odolnosti proti tvrdnutiu pôsobením tepla a vzduchu. Časť 1: RTFOT metóda \*\*\*\*)**  
(EN 12607-1: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 12607-2**  
(65 7070) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie odolnosti proti tvrdnutiu pôsobením tepla a vzduchu. Časť 2: Metóda TFOT \*\*\*\*)**  
(EN 12607-2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 12607-3**  
(65 7070) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie odolnosti proti tvrdnutiu pôsobením tepla a vzduchu. Časť 3: Metóda RFT \*\*\*\*)**  
(EN 12607-3: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 12595**  
(65 7075) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie kinematickej viskozity \*\*\*\*)**  
(EN 12595: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 12596**  
(65 7076) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie dynamickej viskozity vákuovou kapilárou \*\*\*\*)**  
(EN 12596: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 12592**  
(65 7080) **Asfalty a asfaltové spojivá. Stanovenie rozpustnosti \*\*\*\*)**  
(EN 12592: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN 16556**  
(66 8533) **Stanovenie maximálneho otvoreného času lepenia pre termoplastické lepidlá na drevo na nenosné konštrukčné dielce \*\*\*\*)**  
(EN 16556: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN ISO 4618**  
(67 3003) **Náterové látky. Termíny a definície (ISO 4618: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 4618: 2014, ISO 4618: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN ISO 13803**  
(67 3027) **Náterové látky. Stanovenie hmlovej reflexie v náterovom filme pri 20 °C (ISO 13803: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 13803: 2014, ISO 13803: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN ISO 2813**  
(67 3063) **Náterové látky. Stanovenie zrkadlového lesku náteru pri uhle 20°, 60° a 85° (ISO 2813: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 2813: 2014, ISO 2813: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN ISO 17892-1**  
(72 1049) **Geotechnický prieskum a skúšky. Laboratórne skúšanie zemín. Časť 1: Stanovenie vlhkosti (ISO 17892-1: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 17892-1: 2014, ISO 17892-1: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)
- STN EN ISO 17892-2**  
(72 1049) **Geotechnický prieskum a skúšky. Laboratórne skúšanie zemín. Časť 2: Stanovenie objemovej hmotnosti jemnozrnných zemín (ISO 17892-2: 2014) \*\*\*\*)**  
(EN ISO 17892-2: 2014, ISO 17892-2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

[> Pokračovanie na s. 16](#)

**TNI CEN/TR 14245**  
(72 2105)

**Cement. Pokyny na používanie EN 197-2 Hodnotenie zhody \*\*\*\*\*)**  
(CEN/TR 14245: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN ISO 10545-1**  
(72 5110)

**Keramické obkladové prvky. Časť 1: Odber vzoriek a zásady preberania (ISO 10545-1: 2014) \*\*\*\*\*)**  
(EN ISO 10545-1: 2014, ISO 10545-1: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 12966**  
(73 7040)

**Zvislé dopravné značky. Dopravné značky s premennými symbolmi \*\*\*\*\*)**  
(EN 12966: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 1263-1**  
(73 8113)

**Dočasné zariadenie staveniska. Záchytné siete. Časť 1: Bezpečnostné požiadavky, skúšobné metódy \*\*\*\*\*)**  
(EN 1263-1: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 1263-2**  
(73 8113)

**Dočasné zariadenie staveniska. Záchytné siete. Časť 2: Bezpečnostné požiadavky na umiestnenie záchytných sietí \*\*\*\*\*)**  
(EN 1263-2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 1013+A1**  
(74 7720)

**Profilované jednoplášťové plastové dosky prepúšťajúce svetlo na vnútorné a vonkajšie strechy, steny a stropy. Požiadavky a skúšobné metódy \*\*\*\*\*)**  
(EN 1013:2012+A1: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 16421**  
(75 8730)

**Vplyv materiálov na pitnú vodu. Zvýšenie rastu mikroorganizmov \*\*\*\*\*)**  
(EN 16421: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 1365-2**  
(92 0810)

**Skúšanie požiarnej odolnosti nosných prvkov. Časť 2: Stropy a strechy \*\*\*\*\*)**  
(EN 1365-2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 13381-5**  
(92 0814)

**Skúšobné metódy na zisťovanie zvýšenia požiarnej odolnosti konštrukčných prvkov. Časť 5: Ochrana aplikovaná na kompozitné prvky betón/profilovaný oceľový plech \*\*\*\*\*)**  
(EN 13381-5: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

## Zmeny STN

### Označenie a triediaci znak

### Názov

**STN EN 60335-2-101/A2**  
(36 1055)

**Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 2-101: Osobitné požiadavky na odparovače. Zmena A2 \*\*\*\*\*)**  
(EN 60335-2-101:2002/A2: 2014, IEC 60335-2-101:2002/A2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

**STN EN ISO 2440/A2**  
(64 0775)

**Mäkké a tvrdé polymérne materiály. Skúška urýchleným starnutím (ISO 2440:1997). Zmena A2 \*\*\*\*\*)**  
(EN ISO 2440:1999/A2: 2014, ISO 2440:1997/Amd 2: 2014)  
[> Ďalšie informácie...](#)

[> Pokračovanie zo s. 17](#)

## Opravy STN

### Označenie a triediaci znak

### Názov

**TNI CEN/TR 13201-1/C1**  
(36 0410)

**Osvetlenie pozemných komunikácií. Časť 1: Výber tried osvetlenia. Oprava C1 \*\*\*\*)**  
(CEN/TR 13201-1:2014/Cor. Dec.: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 60335-2-30/AC**  
(36 1055)

**Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 2-30: Osobitné požiadavky na ohrievače miestností. Oprava AC \*\*\*\*)**  
(EN 60335-2-30:2009/AC: 2014, IEC 60335-2-30:2009/Cor. 1 Nov.: 2014)  
> [Ďalšie informácie...](#)

**STN EN 60335-2-54/A11/AC**  
(36 1055)

**Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 2-54: Osobitné požiadavky na spotrebiče na čistenie povrchov s využitím kvapalín alebo pary. Oprava A11/AC \*\*\*\*)**  
(EN 60335-2-54:2008/A11:2012/AC Jan.: 2015)  
> [Ďalšie informácie...](#)

Pozn.

- > <sup>1</sup> Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
- > Normy označené \*) preberajú medzinárodné alebo európske normy prevzatím originálu (súčasťou normy je národný predhovor a znenie normy v pôvodnom jazyku).
- > Normy označené \*\*) preberajú medzinárodné alebo európske normy v jazyku člena CEN/CENELEC s národnou titulnou stranou.
- > Normy označené \*\*\*) preberajú medzinárodné alebo európske normy oznámením vo Vestníku ÚNMS SR (bez vydania titulnej strany STN tlačou).

□